

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра приватного та соціального права

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ТРУДОВЕ ПРАВО ТА ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми: «Соціальне забезпечення»
(назва)

за спеціальністю: 232 «Соціальне забезпечення»
(шифр, назва)

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Суми – 2025

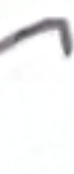
ok

(підпис)

(підпис)

(ПБ)

Олег РОМАНОВ

[Signature]

Л. С. а.м.
(підпис)

Надія Баранів
(ПІБ)

ad. 67. 2025 p.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ				
	Назва ОК	ТРУДОВЕ ПРАВО ТА ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ		
	Факультет/кафедра	Юридичний факультет, кафедра приватного та соціального права		
	Статус ОК	Обов'язковий		
	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Освітньо-професійна програма « Соціальне забезпечення » за спеціальністю 232 «Соціальне забезпечення»		
	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)			
	Рівень НРК	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень		
	Семестр та тривалість вивчення	Денна форма -4 семестр, 1-15 тижднів		
	Кількість кредитів ЄКТС	10 кредитів ЄКТС		
	Загальний обсяг годин та їх розподіл – 150 годин	Контактна робота(заняття)		Самостійна робота
	Денна форма – 3 семестр	Лекційні – 44 годин	Практичні /семінарські - 30 годин	76 годин
	Мова навчання	Державна (українська)/англійська		
	Викладач/Координатор освітнього компонента	Кузнецова Марина, доцент Години консультацій – кожної середи о 12.15, кабінет 114 г		
11.1	Контактна інформація	oshkodорова@ukr.net		
	Загальний опис освітнього компонента	Трудове право та основи охорони праці – курс, що орієнтує здобувача на сучасне розуміння соціально-трудових відносин, трудового права, права зайнятості та забезпечення безпечних умов праці, вчить аналізувати суспільні відносини й виявляти ключові проблеми та тенденції розвитку соціально-трудових відносин з урахуванням динаміки їх історичного розвитку. Окрім того курс формує у здобувачів розуміння соціального конфлікту, компетенції щодо його вирішення, зокрема надає знання щодо порядку та особливостей ведення колективних переговорів, соціального діалогу, правового регулювання страйків, проведення медіації.		
	Мета освітнього компонента	<i>Мета освітнього компонента:</i> формування у здобувачів знань щодо соціально-трудових відносин, зайнятості, здатності аналізувати акти трудового законодавства України, міжнародних договорів, актів вищих судових інстанцій, навчальної та монографічної літератури, вирішувати аналітичні завдання та практичні казуси		

		відповідно до програми курсу.
	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент має зв'язок із такими курсами, як Ринок праці та зайнятість населення , Вступ до спеціальності та основи наукових досліджень
	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності під час викладання курсу « Трудове право та основи охорони праці » послуговується принципам, визначеним Законом України «Про освіту», Кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ, іншим локальним актам (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/).
	Ключові слова	Трудові правовідносини, трудовий договір, працівник, роботодавець, колективний договір, зайнятість, робочий час, час відпочинку, звільнення, дисципліна праці, матеріальна відповідальність

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)								Як оцінюється РНД
	ПРН 2	ПРН4	ПРН7	ПРН8	ПРН 9	ПРН 11	ПРН 13	ПРН 16	
ДРН1. Розуміти та застосовувати сучасні досягнення трудового права, права людини на працю, соціального захисту, досвіду боротьби з бідністю, соціальною нерівністю.	x	x		x	x	x	x	x	Семінарське заняття 1.1. - Семінарське заняття 1.15.
ДРН2. Знати основні особливості діяльності МОП, інституцій ЄС з питань праці; вміти аналізувати та застосовувати Конвенції, рекомендації МОП.		x	x	x				x	Семінарське заняття 1.2. Семінарське заняття 1.3. Семінарське заняття 1.15.
ДРН3. Використовувати судову практику вирішення трудових спорів, ведення соціального діалогу, медіації.		x	x				x	x	Семінарське заняття 1.6. Семінарське заняття 1.7. Семінарське заняття 1.8. Семінарське заняття 1.11. Семінарське

									ке заняття 1.12. Семінарське заняття 1.13. Семінарське заняття 1.15.
ДРН 4. Здатність застосовувати теоретичні знання з трудового права при вирішенні практичних завдань, наданні консультацій із соціально-трудова питань.		х	х	х	х	х	х	х	Семінарське заняття 1.1. - Семінарське заняття 1.15.

2. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Осінній семестр

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота		Самостійна робота	
	Лк	П.з / семі н. з	Лаб. з.	
Тема 1. Поняття, функції, метод і система трудового права 1. Трудове право як одна з галузей права України. Поняття та предмет трудового права. 2. Система трудового права як галузі права. Система трудового законодавства. Предмет і система науки трудового права. 3. Особливості методу трудового права в умовах переходу до ринкових відносин. 4. Сфера дії норм трудового	4	2		6

¹ Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

права. 5. Принципи трудового права.					
Тема 2. Джерела трудового права 1. Поняття джерел трудового права, їх особливості та класифікація. 2. Види джерел трудового права. 3. Історія розвитку трудового законодавства. 4. Реформа трудового законодавства: основні напрями. Проект Трудового кодексу України.	4	4		10	10-25
Тема 3. Правовідносини в сфері трудового права. Суб'єкти трудового права 1. Поняття трудових правовідносин та їх структура. 2. Підстави та умови виникнення трудових правовідносин. 3. Поняття та класифікація суб'єктів трудового права. 4. Працівники як суб'єкти трудових правовідносин. 5. Роботодавці як суб'єкти трудових правовідносин. 6. Профспілки як суб'єкти трудових правовідносин.	6	4		10	10-25 7,9
Тема 4. Колективні договори і угоди 1. Загальна характеристика законодавства про колективні договори і угоди. 2. Поняття колективного договору. Види угод. Генеральна угода, галузеві і регіональні угоди, їх сторони і зміст особливості укладання. 3. Сторони, зміст і структура колективного договору. 4. Порядок укладення і підписання колективного договору. 5. Реалізація колективного договору, контроль за його виконанням.	6	4		10	10-25 5,3,6
Тема 5. Основи правового	6	4		10	10-25

регулювання зайнятості населення і працевлаштування 1. Законодавство України про зайнятість населення. 2. Право на зайнятість. Державна політика у сфері зайнятості. Поняття, види та форми зайнятості населення. 3. Гарантії у сфері зайнятості населення. 4. Працевлаштування та система органів працевлаштування.					
Тема 6. Поняття трудового договору. Порядок прийому на роботу. 1. Поняття, сторони і значення трудового договору. 2. Строки і форми трудового договору. 3. Зміст трудового договору. 4. Порядок укладення трудового договору. Попереднє випробування. Фактичний допуск до роботи. 5. Особливості окремих видів трудових договорів: контракту; договорів про тимчасові і сезонні роботи; договорів з державними службовцями; договорів з надомниками; договорів з іноземцями.	6	4		10	10-25 7,9
Тема 7. Зміна умов трудового договору 1. Класифікація переведень (види переведень) на іншу роботу. 2. Переведення працівників на іншу постійну роботу. 3. Види переведення на іншу тимчасову роботу. 4. Зміна істотних умов праці: юридичне значення, правові наслідки.	6	4		10	10-25 7,9
Тема 8. Припинення трудового договору. Розірвання трудового договору 1. Підстави та умови припинення трудового договору. Класифікація	6	4		10	10-25 7

підстав. 2. Звільнення з роботи за ініціативою працівника. 3. Звільнення з роботи за ініціативою власника. Загальні і додаткові підстави звільнення. 4. Розірвання трудового договору за ініціативою осіб, які не є стороною трудового договору. 5. Особливості звільнення з роботи деяких категорій працівників: 5.1. народних депутатів України; 5.2. суддів; 5.3. колишніх військовослужбовців і членів їх сімей; 5.4. державних службовців.					
Тема 9. Робочий час 1. Поняття робочого часу та його види. 2. Правові ознаки нормального робочого часу. 3. Скорочений і неповний робочий час. 4. Режим робочого часу та його види. 5. Ненормований та перервний (гнучкий) робочий час. 6. Поняття і правове регулювання надурочних робіт.	4	6		10	10-25 1,2,8
Тема 10. Час відпочинку 1. Поняття часу відпочинку та його види. 2. Вихідні, святкові і неробочі дні. 3. Право громадян на відпустку. Відпустки та їх види. 4. Правова характеристика соціальних відпусток. 5. Порядок надання відпусток. Оплата відпусток.	4	6		10	10-25 1,2,8
Тема 11. Оплата праці 1. Поняття заробітної плати за трудовим правом. Основна та додаткова оплата праці. 2. Системи оплати праці. Тарифна система.	4	6		10	10-25

3. Оплата праці при відхиленні від нормальних умов праці. Відрахування із заробітної плати. 4. Нормування праці. 5. Обчислення середньої заробітної плати. 6. Захист прав працівника на оплату праці. Форми і строки виплати. 7. Обмеження утримань із заробітної плати. Індexсація заробітної плати.					
Тема 12. Трудова дисципліна 1. Трудова дисципліна як метод трудового права, як елемент трудових відносин, як інститут трудового права. 2. Правові засади та методи забезпечення трудової дисципліни. 3. Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку. 4. Дисциплінарна відповідальність за трудовим правом. Поняття, підстави, види. 5. Загальна дисциплінарна відповідальність працівників. Правова регламентація, дисциплінарні стягнення та порядок притягнення до відповідальності.	4	6		10	10-25
Тема 13. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору 1. Поняття матеріальної відповідальності за трудовим правом. 2. Правові підстави та умови матеріальної відповідальності. 3. Загальна характеристика обмеженої матеріальної відповідальності. 3. Повна матеріальна відповідальність працівників: індивідуальна і колективна. 4. Кратна (підвищена) матеріальна відповідальність.	4	6		10	10-25
Тема 14. Охорона праці 1. Організація охорони праці	4	6		10	10-25

на підприємствах. Локальні акти з питань охорони праці. 2. Атестація робочих місць за умовами праці. 3. Спеціальні гарантії прав на охорону праці працівників, що працюють у важких та шкідливих умовах праці. 4. Спеціальні гарантії права на охорону праці жінок, неповнолітніх осіб та осіб з пониженою працездатністю.					
Тема 15. Трудові спори і порядок їх вирішення 1. Поняття і причини виникнення індивідуальних трудових спорів. Загальний та спеціальний порядок їх вирішення. Комісія по трудових спорах (КТС)- первинний орган по розгляду трудових спорів, порядок розгляду спорів і виконання рішень КТС. 2. Розгляд індивідуальних трудових спорів в районних (міських) судах. 3. Поновлення на роботі працівників і матеріальна відповідальність службових осіб за незаконне звільнення. 4. Поняття, предмет і сторони колективних трудових спорів. 5. Порядок вирішення колективних трудових спорів. 6.Право на страйк та його реалізація. 7. Поняття медіації. Особливості медіації відповідно до стандартів ЄС. Застосування медіації при вирішенні ситуаційних завдань.	6	8		16	10-25 7,9
Всього	30	44		76	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН1. Розуміти та	- проведення лекційних та практичних занять мультимедійними презентаціями	15	- опрацювання незнайомих (нових) термінів	30

застосовувати сучасні досягнення трудового права, права людини на працю, соціального захисту, досвіду боротьби з бідністю, соціальною нерівністю.	до кожної з тем - рішення ситуативних задач, виконання індивідуальних, сильних завдань, розігрування ролей, діловій грі. - Ситуаційне дослідження; - Обговорення на заняттях; - Рольові ігри.		та складання власного термінологічного словника; додаткове опрацювання лекційного матеріалу. тестування, анкетування, реферат, консультація, письмова робота	
ДРН2. Знати основні особливості діяльності МОП, інституції ЄС з питань праці; вміти аналізувати та застосовувати Конвенції, рекомендації МОП.	- проведення лекційних та практичних занять мультимедійними презентаціями до кожної з тем - практичних занять, аналіз практичних ситуацій, рішення ситуативних задач, виконання індивідуальних, сильних завдань, розігрування ролей, ділової гри.	15	- Додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - підготовка до захисту практичних робіт; - проходження тренувального тестування за кожною з тем; аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та написання ґрунтовних висновків до роботи.	20
ДРН3. Використовувати судову практику	- проведення лекційних та практичних занять мультимедійними презентаціями до кожної з тем	15	- Додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - підготовка до	20

вирішенн я трудо вих спорів, веден ня соціально го діалогу, медіації.	- аналіз практичних ситуацій, рішення ситуативних задач, виконання індивідуальних, сильних завдань, розігрування ролей, ділової гри.		захисту практичних робіт; - проходження тренувального тестування за кожною з тем; аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та написання ґрунтовних висновків до роботи	
ДРН 4. Здатність застосову вати теоретичн і знання з трудо вого права при вирішенні практичн их завдань, наданні консульта цій із соціально -трудо вих питань.	- аналіз практичних ситуацій, рішення ситуативних задач, виконання індивідуальних, сильних завдань, розігрування ролей, ділової гри.	15	- Додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - підготовка до захисту практичних робіт; - проходження тренувального тестування за кожною з тем; аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та написання ґрунтовних висновків до роботи	20
Всього		60		90

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання Весняний 4 семестр (іспит)	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1. 1	Модуль 1 (теми 9-12)	35/35%	До 7 тижня
2. 1.1.	Тестування	5 балів /5%	До 7 тижня
3. 1.2.	Усні опитування	10 балів /10%	щотижня
4. 1.3.	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) по кожній темі	10 балів /10%	щотижня
5. 1.6	Написання контрольної роботи за результатами вивчення теоретичного матеріалу	10 балів /10%	До 7 тижня
6. 3.	Модуль 2 (теми 13-15)	35 балів/35%	15 тиждень

7. 3.1.	Тестування	10 балів /10%	До 15 тижня
8. 3.2.	Усні опитування	5 балів /5%	щотижня
9. 3.3.	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) по кожній темі	10 балів /10%	щотижня
10.	Написання контрольної роботи за результатами вивчення теоретичного матеріалу	10 балів /10%	До 15 тижня
11. 5	Іспит	30 балів/30%	За розкладом

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент ²	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ³
Практичний кейс (підготовка, презентація, захист)	<7 балів <i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	7-12 <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	13-14 балів <i>Виконано усі вимоги завдання</i>	15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
Колоквіум	<3 балів <i>Теоретичні відповіді не точні не вірні</i>	3-5 балів <i>Відповіді надані не на всі питання колоквіуму,</i>	6-8 балів <i>Завдання виконані з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі</i>	9-10 балів <i>Всі завдання виконано, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі</i>
Модульний контроль (тест множинного вибору)	0-1 бал <i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	2-3 бали <i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	3-4 балів <i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	5 балів <i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>
Іспит	0-5 балів <i>Студент недостатньо орієнтується в</i>	5-15 балів <i>Студент недостатньо орієнтується в</i>	15-27 балів <i>Студент достатньо орієнтується в</i>	27-30 балів <i>Студент гарно орієнтується в теоретичному</i>

² Зазначити компонент сумативного оцінювання

³ Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

	теоретичному завданню не виконано	теоретичному матеріалі, завданню виконано 3 помилками	теоретичному матеріалі, завданню виконано	матеріалі, завдання виконано
--	-----------------------------------	---	---	------------------------------

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	На кожному практичному занятті
2	Обговорення та взаємооцінювання студентами виконаних практичних завдань	на практичних заняттях
3	Настанови викладачів в процесі виконання практичних завдань	На консультаціях
4	Усний зворотній зв'язок від викладача та студентів після презентації реферату	1-10 тиждень
5	Оцінювання результатів колоквиуму	7,14 тиждень
6	Оцінювання письмових робіт	7, 14 тиждень

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Рекомендована література

Основна література

1. Кузнецова М.Ю. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В ТРУДОВИХ ВІДНОСИНАХ: ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ. Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство». Випуск № 03. 2025. С. 520 – 524. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.03.1.79>
2. Кузнецова М.Ю., Демченко Д.В. Щодо шкідливих умов праці під час воєнного стану в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. № 9. 2024. С. 147-150. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-9/32>
3. Кузнецова М. Ю. Ткаченко В.В. Соціально-правовий розвиток відпусток в умовах воєнного стану з урахуванням досвіду країн ЄС. Modern paradigm of public and private law amidst sustainable development : Scientific monograph. Vol. 1. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2023. С. 377 – 396. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-331-6-17>
4. Кузнецова М.Ю., Горбачова К.М. Особливості правового регулювання соціальних відпусток в період воєнного стану. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 6. С. 232-234. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-6/52>
5. Кузнецова М. Ю. Порівняльний аналіз національного та зарубіжного досвіду правового регулювання вирішення трудових спорів з урахуванням викликів 2022 року. НАУКОВО-ОСВІТНІЙ ІННОВАЦІЙНИЙ ЦЕНТР СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ. 2022. С. 67–84. DOI <https://doi.org/10.54929/monograph-12-2022-02-01>

6. Кузнецова М. Право на страйк в сучасних умовах. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. №9. С. 251-256. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-9/59>
7. Кузнецова М. До питання про медіацію у вирішенні колективних трудових спорів. Юридичний вісник. 2022. №3. С. 99-105. DOI: <https://doi.org/10.32782/yuv.v3.2022.13>
8. Кузнецова М., Сізон К., Коваленко А. Удосконалення правового механізму вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) у колективних договорах. Приватне та публічне право. 2022. №3. С. 33-37. DOI 10.32845/2663-5666.2022.3.6
9. Кузнецова М., Ананьєв С., Сафонова Т. Механізми захисту трудових прав в період дії воєнного стану. Порівняльне аналітичне право. 2022. №5. С. 33-37. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.05.32>
10. Кузнецова М. Ю. Правова регламентація права на щорічну відпустку в період воєнного стану в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. №6. С. 331-333. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-6/73>
11. Кузнецова М. Ю. Реалізація права працівника на захист у зв'язку зі звільненням з ініціативи власника. Аналітично-порівняльне правознавство. 2021. №4. С. 107-111. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2021.04.18>
12. Трудове право України: підручник (за ред. проф. О. М. Ярошенко). Харків: Вид-во 2022. 376 с.
13. Бойко М. Д. Порівняльне трудове право : Навчальний посібник / М. Д. Бойко. - К. : Атіка, 2011. - 384 с. - Бібліогр. : 380 с.
14. Грузінова Л.П. Трудове право України. Ч.1 /Л.П.Грузінова, В.Г.Короткін. – К.: МАУП, 2013. – 231 с.
15. Запара С.І. Захист права на працю: теоретичні засади становлення та розвитку: монографія / С.І. Запара. – Суми : Сумський національний аграрний університет, 2013. – 380 с.
16. Карлицький С.М. Трудове право України /С.М.Карлицький. – К.: Прецедент, 2016. – 376 с.
17. Кодекс законів про працю України [Електронний ресурс] : від 10 грудня 1971 р. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/322-08/print1395147849779316>
18. Конституція України [Електронний ресурс] : від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>. – Назва з екрану.
19. Основи трудового права України: Курс лекцій / За ред. доктора юридичних наук, професора П.Д. Пилипенка. – 3-тє вид., виправл. і доп. – Львів: «Магнолія плюс», 2014. – 238 с.
20. Прокопенко В.І. Практикум з трудового права України. - Х.: Консум, 2010. – 321 с.
21. Трудове право України / Прокопенко В.І. Трудове право України: Підручник. – Харків: Консум. 2012. – 528 с.

22. Роїна О.М. Трудові правовідносини : Практичний посібник / О. М. Роїна. - (3-є вид.). - К. : КНТ, 2011. - 348 с.
23. Трудове право України. Академічний курс / За загал. ред. Н.М.Хуторян. – К.: Вид-во А.С.К., 2014.- 453 с.
24. Трудове право України. Практикум : Навчальний посібник / Львівський національний університет імені Івана Франка ; ред. П. Д. Пилипенко. - К. : Видавничий Дім "Ін Юре", 2011. - 344 с.
25. Трудове право України: Підручник / за ред. Н.Б. Болотіної, Г.І. Чанишевої. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2016. – 564 с.
26. Трудове право України: порядок ведення та оформлення кадрових документів /К.Б.Наровська, В.П.Пастухов, О.В.тищенко, С.М.Чорноус; Ред. В.П.Пастухов. – К.: Алерта, 2016. – 342 с.
27. Трудовое право Украины : учебно-справочное пособие / ред. Г. И. Чанышева. - Х. : "Одиссей", 2010. - 480 с.

Додаткова література

1. Amicorum L. SÄRTRYCK [Електронний ресурс] / Liber Amicorum, Reinhold Fahlbeck. – Juristförlaget i Lund, 2005. – 190 с. – Режим доступу: <http://arbetsratt.juridicum.su.se/Filer/PDF/ronnie%20eklund/REklundSartryckFSFahlbeck.pdf> f. – Назва з екрану.
2. Annual Report 2010 of the European Court of Human Rights, Council of Europe [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.echr.coe.int/NR/rdonlyres/F2735259-F638-4E83-82DF-AAC7E934A1D6/0/AnnualReport2010.pdf>. – Назва з екрану. 140 р.
3. Canada's crisis in Access to justice [Електронний ресурс] / Canadian Bar Association, April 2006. – Режим доступу: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/cescr/docs/info-ngos/canadianbarassociation.pdf>. – Назва з екрану.
4. Collective dispute resolution in an enlarged European Union [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.lex.unict.it/eurolabor/documentazione/altridoc/eiro_collective_dispute_July_06.pdf. – Назва з екрану.
5. Costa P. The rule of Law : history, theory and criticism / P. Costa, D. Zolo. – Dordrecht : Springer, 2007. – 695 p.
6. English Dictionary. Definition of «opt – out clause» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.collinsdictionary.com/dictionary/english/opt-out-clause. – Назва з екрану.
7. European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.eurofound.europa.eu. – Назва з екрану.
8. European order for payment procedure – Еуропа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/judicial_cooperation_in_civil_matters/l16023_en.htm. – Назва з екрану.
9. European small claims procedure – Еуропа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://wifi.in.ua/adv.php?hs=hs00075_lib&username=PHPSESSIDb4e26b8893a8c7cd31d43b0100cb9a779f11e3a2&dst=http://europa.eu/legislation_summaries/consumers/protection_of_consumers/l16028_en.htm. – Назва з екрану.
10. Багірова І.О. Зміст Конституційного права людини і громадянина на

судовий захист людини / І.О. Багірова // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua>.

11. Березін Є. Є. Статус Національної служби посередництва і примирення в системі державних органів України [Електронний ресурс] / Є. Є. Березін // Вісник державної служби України. – 2011. – № 1. – Режим доступу: http://nads.gov.ua/control/uk/publish/article;jsessionid=CEE6473A79ACB07E44851506BCDDFBA5?art_id=485571&cat_id=37402. – Назва з екрану.

12. Болотіна Н.Б. Трудове право України: підручн. [4-те вид., стер.] / Н.Б. Болотіна. – К. : Вікар, 2006. – 725 с.

13. В Україні заборгованість по заробітній платі з початку року збільшилася на 18,2 % [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mojazarplata.com.ua/ua/main/zarobitok/v-ukrayini-zaborgovanistq-po-zarobitni-plati-z-pochatku-roku-zbilqshilasja-na-18-2>. – Назва з екрану.

14. Ващенко І. Фізичні особи як суб'єкти трудового права / І. Ващенко // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.conferences.neasmo.org.ua>

15. Венедиктов В. С. Конспект лекцій по трудовому праву України: Учеб. пособие для высших учебных заведений. — Харьков: Консум, 1998. —140с.

16. Венедиктов В. С. Теоретические проблемы юридической ответственности в трудовом праве / В. С. Венедиктов. – Х. : НПКФ «Консум». 1995. – 136 с.

17. Верховенство права [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ru.wikipedia.org/wiki/Верховенство_права. – Назва з екрану.

18. Виводимо зарплату із тіні [Електронний ресурс] / Управління праці та соціального захисту населення Глухівської міської ради. – Режим доступу: http://glukhiv-upszn.at.ua/news/vivodimo_zarplatu_iz_tini/2013-10-22-720. – Назва з екрану.

19. Висновки «Економіка, юрисдикція та незалежність» [Електронний ресурс] : (Перша експертна комісія Міжнародної Асоціації Суддів, Монтевідео, 21-24 листопада 2005 року) // Міжнародні стандарти незалежності суддів : зб. документів. – К. : Поліграф-Експрес, 2008. – С. 75-76. – Режим доступу: http://www.judges.org.ua/article/int_stand.pdf. – Назва з екрану.

20. Відшкодування збитків та інші санкції у системі трудового права Швеції : Презентація зустрічі експертної групи, Київ, 17 квітня 2013 р. – К., 2013. – 5 с.

21. Генеральна угода між Кабінетом Міністрів України, , всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців і підприємців та всеукраїнськими профспілками і профоб'єднаннями на 2008 – 2009 роки // <http://www.fpsu.org.ua/activity/dialog/general-consent/>

22. Директива № 2008/52/ЕС Европейского парламента и Совета о некоторых аспектах посредничества (медиации) в гражданских и коммерческих делах [Електронний ресурс] : (Страсбург, 21 мая 2008 года). – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/994_a95. – Назва з екрану.

23. Европейский кодекс поведения медиаторов [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intermediation.narod.ru/index/0-27>. – Назва з екрану.

24. Європейська конвенція з прав людини [Електронний ресурс] : з поправками, внесеними відповідно до положень Протоколів № 11 та 14 : з Протоколами № 1, 4, 6, 7, 12 та 13. – Режим доступу: http://www.echr.coe.int/Documents/Convention_UKR.pdf. – Назва з екрану.

25. Європейська соціальна хартія (переглянута) [Електронний ресурс], Страсбург, 3 травня 1996 року. – Режим доступу: <http://conventions.coe.int/Treaty/EN/Treaties/PDF/Ukrainian/163-Ukrainian.pdf>. – Назва з екрану.

26. Загальна декларація прав людини: прийнята резолюцією 217 А (III) ГА ООН від 10.12.1948 р. // Документи ООН ARES217A: Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи [2-е вид.] / упоряд. Ю.К. Качуренко. – К. : Юрінформ, 1992. – С. 18 – 24.

27. [Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод](#) [Електронний ресурс] : (зі змінами та доп., внесеними Протоколом [№ 11 від 11 травня 1994 року](#), Протоколом [№ 14 від 13 травня 2004 року](#)) – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004. – Назва з екрану.

28. Конвенція про захист заробітної плати: міжнар. документ від 01.07.1949 р., № 95 // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua

29. Конвенція про основні цілі та норми соціальної політики: міжнар. документ від 22.06.1962 р., № 117 // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>

30. Конвенція про свободу асоціації та захист права на організацію № 87: міжнар. документ від 09.07.1948 р., № 87 // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>

31. Кримінальний кодекс України: Закон від 05.04.2001 р., № 2341-III // Відом. Верхов. Ради України. – 2001. – №25. – Ст. 131.

32. Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя [Електронний ресурс] : пост. Пленуму Верховного Суду України від 01.11.1996 р. № 9. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-96>. – Назва з екрану.

33. Про колективні договори і угоди : Закон України від 1 липня 1993 р. № 3356-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 36. – Ст. 361.

34. Про Концепцію вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів : Указ Президента України від 10.05.06 р. № 361/2006 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 19. – Ст. 1376.

35. Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 р., № 108/95-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1995. – № 17. – Ст. 121.

36. Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності : Закон України від 22 червня 2012 року № 5026-VI // Відомості Верховної Ради. – 2013. – № 22. – Ст.216.;

37. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 р., № 2694-XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 49. – Ст. 668.

38. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) : Закон України від 03.03.1998 р. № 137/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 34. – Ст. 227.

Інформаційні ресурси

<https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=2125> – навчально – методичний комплекс

<http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.

<http://www.minagro.kiev.ua> - Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства.

<http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.

<https://www.nspp.gov.ua/index.php> - Офіційний сайт Національної служби посередництва та примирення

Рецензія на робочу програму (силабус) ОК ТРУДОВЕ ПРАВО ТА ОСНОВИ
ОХОРОНИ ПРАЦІ

Додаток 2

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)			
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			

Член проєктної групи ОП «Соціальне забезпечення» Н. ВОЛЧЕНКО

(назва)

(ПІБ)

(підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	✓		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	✓		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	✓		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	✓		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	✓		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	✓		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	✓		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	✓		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	✓		
Література є актуальною	✓		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	✓		

Рецензент (викладач кафедри) ПтаСП
(назва)

В. СТРЕЛЬНИК
(посада, ПІБ)

(підпис)